

Kik voltak a „látók” és mit láttak?

Suhai György

2023.02.22.

Sámuel első könyvében találkozunk először ezzel a sokat mondó kifejezéssel.

„Azelőtt Izráelben azt mondták, amikor valaki elment Istent megkérdezni: Gyertek, menjünk el a látóhoz. Mert akit most prófétának neveznek, azt régen látónak¹ hívták.” (1Sám 9:9).

A prófétákat nevezték látóknak, méghozzá azért, mert ők olyat láttak, amit más, hétköznapi ember nem. Látták, a láthatatlant. A prófétáknak különös betekintésük volt Isten (szellemi, természetfölötti) dimenziójába, Isten tervébe, Isten akaratába. Mondhatnánk úgy is, hogy Isten szemével látták a valóságot. Ilyenek voltak például Mikájéhu (1Kir 22:19), Ézsaiás (Ézs 6), Pál apostol (2Kor 12) és János (Jelenések könyve), akik betekintést nyertek a mennybe. Ők voltak azok az Isten által elhívott emberek, akiknek Isten megnyitotta a lelki szemét.

Ilyen látó volt Elizeus próféta is, aki lelki szemeivel látta az őt körülvevő és védő angyali sereget, a tüzes lovasokat és szekereket, Isten láthatatlan hadseregét. A szolgájának azonban nem volt ilyen látása, ezért esett pánikba a szíriai seregek láttán. Elizeus, a „látó”, kérésére Isten neki is megnyitotta a lelki szemét:

„Ő így felelt: Ne félj, mert többen vannak velünk, mint ővelük. Majd Elizeus így imádkozott: Ó, Uram! Nyisd meg, kérlek, a szemét, hogy lásson! Erre megnyitotta az ÚR a szolgálja szemét, és az látta, hogy íme, a hegy tele van tüzes lovakkal és harci szekerekkel Elizeus körül.” (1Kir 6:16-17)

Sámuel próféta is egy ilyen látó volt, aki meglátta és ki is jelentette Éli házának pusztulását (1Sám 3:10-14), meglátta, hogy hogyan fog visszaélni a nép által választott király a hatalmával (1Sám 8:10), meglátta és megmondta az apja szamarait kereső Saulnak azt is, hogy a szamarak már meglettek (1Sám 9:20), azaz látta a jelen, Saul számára még láthatatlan földi eseményeit. Jól gondolták Saulék, hogy mindaz, amit az *„Isten embere... mond, beteljesedik”* (1Sám 9:6). De nem csak a szellemi dimenziót látták a próféták, nem csak a jelen és a jövő még „láthatatlan” eseményeit, hanem beleláttak még az emberek szívébe is! És én most erre a „látásra” szeretnék fókuszálni.

Sámuel ezt mondja Saulnak, Izráel első királyának: *„Én vagyok az a látó... és [szó szerint] **mindent, ami a szívedben van meg fogok mondani neked**”* (1Sám 9:19) – azaz kijelenti, leleplezi, megmutatja Saulnak a szíve legbelsőbb gondolatait, szándékait, motivációit. Így leplezi le később Saul kisebbségi érzését, amit még Isten kegyelme sem volt képes felülrni és ami a bukásához vezetett (1Sám 15:17)². Ezért szokták azt mondani, hogy a próféták a királyok kétlábon járó lelkiismerete voltak. Nem csak a jövőt jelentették ki nekik, hanem folyamatosan beleláttak a szívükbe és szembesítették őket a szívük szándékával (ld. Nátán próféta Dávidot a Betsabéval elkövetett bűne után – 2Sám 12 vagy Ézsaiás Ezékiás királyt a babiloni követek látogatása után – Ézs 39³).

Később, amikor Sámuel próbálja felismerni Isai fiai közül az Isten választottját, először a testi szemeire támaszkodik és azt gondolja, hogy a természetes, külsőre királynak való Eliáb az Isten szíve szerinti jelölt, de Isten megint őt és emlékezteti arra, hogy prófétaként nem támaszkodhat a testi szemeire, hanem a lelki szemeit kell használnia és Isten szemével kell látnia: *„Ne tekints a*

¹ Hébr. *róeh* vagy *khózeh* vö. 2Sám 24:11; 2Krn 9:29.

² Ld. *„Saul király bukása”*

(<http://istenalma.hu/sites/default/files/BBItanulmányok/Saul%20kiraly%20bukasa%20-%20javított%20predikacio.pdf>).

³ Ld. *„Egy hívő ember besötétedése”* (<http://istenalma.hu/sites/default/files/Ezekias%20balvanyimadasa.pdf>).

megjelenésére, se természetes növése, mert én megvetem őt. Mert nem az a fontos, amit lát az ember. Az ember azt nézi, ami a szeme előtt van, de az ÚR azt nézi, ami a szívben van.” (1Sám 16:7).

Jézust is amiatt nevezi prófétának a samáriai asszonyt, mert leleplezi a szíve legféltettebben őrzött vagy talán legjobban szégyellt titkát: „Erre azt válaszolta Jézus: Menj, hívd a férjedet, és jöjj ide! Az asszony így szólt: Nincs férjem. Jézus ekkor azt mondta neki: Jól mondtad, hogy nincs férjed, mert őt férjed volt, és a mostani nem férjed, ebben igazat mondtál. Az asszony így válaszolt: Uram, látom, hogy te próféta vagy.” (Jn 4:15-19). Jézus beelátott az asszony életébe és szívébe (t.i. hogy Isten helyett a férfiakban kereste az életét, boldogságát, értékét⁴) és ez az asszony szerint is egy olyan „látás” volt, amivel csak a próféták rendelkeztek. Jézus valóban próféta volt, ő volt a Mózes által megjövendölt Próféta (5Móz 18:15), aki „nem szorult rá arra, hogy bárki is bizonyóságot tegyen neki az emberről, hiszen magától is tudta, mi van az emberben” (Jn 2:25).

Egy ilyen ajándékkal rendelkező asszony, figyelve az egyik tanítót azt a kijelentést kapta, hogy a tanító szereti Jézust. A tanító egyáltalán nem így érezte, sőt e szeretet érzés hiányától szenvedett már egy jó ideje. De amikor, az érzései ellenére elhitte, hogy az asszonynak igaza van és őt tényleg úgy látja Isten, mint aki szereti az Urat, elkezdett megváltozni, megéledni a lelki élete.

Egy másik barátomnak egy férfival való beszélgetés közben egy borosüveg jelent meg a lelki szemei előtt, amit egyszerűen nem tudott elhessegetni. Végül egyszer csak rákérdezett a férfinál, hogy nincs-e problémája az alkohollal. A férfi lefagyott, mert erről nem tervezett beszélni. De az Úr kijelentette a szíve rejtett titkát és onnantól kezdve vált igazán mélylyé a beszélgetés.

Egy általam nagyra becsült amerikai lelkész mesélte el egyszer, hogy egy lelkigondozói beszélgetés közben egy szoba részletei kezdtek egyre élesebben kirajzolódni a gondolataiban, míg végül megkérdezte a srácot, akivel beszélgetett, hogy nem ismerős-e neki ez a szoba. A srác döbbenten vágta rá, hogy „De hisz te nem is jártál nálam! Ez az én szobám!” A kirajzolódott képen volt egy fotel és egy világító TV képernyő. A lelkész csak ennyit kérdezett: „És mit néztél a TV-n?” és máris megérkeztek a lényeghez, a fiú legrejtettebb titkához, a pornófüggőséghez.

Én is többször átéltem már egy-egy intenzív, mély lelkigondozói beszélgetésben, hogy képeket, gondolatokat, benyomásokat kapok, amikről, amikor megosztom őket, kiderül, hogy az Úrtól vannak és igen komoly segítséget jelentenek a továbblépésben. Nagyon hálásak tudunk lenni az Úrnak ezekért a kijelentésekért.

Erre a fajta „látásra” is igaz a Példabeszédek bölcsessége: „Ha nincs látás⁵, elvadul a nép” (Péld 29:18). Azaz, ha nem foglalkozunk a szívünkkel, ha nem látjuk azt, ami a szívünkben zajlik, ha nem lepleződik le a szívünk szándéka (életünk és cselekedeteink mozgatórugói⁶), mi is el fogunk vadulni, el fogunk tévedni, zátonyra fog futni az életünk. S mivel mindannyian alapvetően vakok vagyunk a szívünkre, Dávid, Saul és Izráel királyaihoz hasonlóan nekünk is segítségre van szükségünk. Kell, hogy legyenek mellettünk is „látók”.

Kétféle szív-látásról beszélhetünk. Az egyik, ahogy az említett példákban is láttuk, közvetlen isteni kijelentésen alapszik, a másik pedig lelkigondozói tapasztalaton. Ez utóbbi inkább egyfajta készség, képesség, ami szintén Isten ajándéka, és ami fejleszthető. Mindkettőre nagy szükség lehet Isten népében.

⁴ Ld. „Mivégre házasodunk? Beszélgetés egy szomszagos asszonnyal” (<http://istenalma.hu/sites/default/files/beszelgetes%20egy%20szomszagos%20asszonnyal%20vegso2.pdf>).

⁵ Hébr. *kházón*, ami a *khózeh* szóból ered.

⁶ Ld. „Mi a te bálványod?” ([http://istenalma.hu/sites/default/files/orom%20%20-%20miert%20elsz%20\(mi%20a%20te%20balvanyod\).pdf](http://istenalma.hu/sites/default/files/orom%20%20-%20miert%20elsz%20(mi%20a%20te%20balvanyod).pdf)).

És pontosan erről beszél Pál apostol, amikor az ÚSZ-i prófétákról, illetve a prófétai ajándékról ír: „*ha mindnyájan prófétálnak, és bemegy egy hitetlen vagy avatatlan, az mindenkitől feddésben és ítéletben részesül, és **így szívének titkai nyilvánvalóvá lesznek**, úgyhogy arcra borulva imádja Istent, hirdetve, hogy bizonynal Isten lakik köztetek.*” (1Kor 14:24-25)

Úgy tűnik, hogy Pál nem a jövő-látást vagy a szellemi dimenzió látását tartja a prófétálás leglényegesebb elemének, hanem a szív-látást. Azt mondja, hogy nagyon fontos, hogy legyenek ilyen „látók” és legyen ilyen „látás” a gyülekezetben. „*A Lelket ki ne oltsátok! A prófétálást ne vessétek meg!*” (1Thessz 5:19-20)

Elengedhetetlen a szív szándékának lelepleződése a gyülekezet épüléséhez, azaz ahhoz, hogy őszinte, építő, mély lelki közösség jöhessen létre, ahol Isten lakik, ahol Isten jelenléte tapasztalható. Ezért helyezünk mi is nagy hangsúlyt a szívvel való foglalkozásra a tanításunkban, a misszióban és a Fiúság Akadémia szolgálatában. Ha nincs szív-látás, akkor a gyülekezet is el fog vadulni. Megjelenik a vallásosság és a képmutatás.

„*Kövessétek a szeretetet, kívánjátok a lelki [ajándékokat], leginkább pedig, hogy prófétáljatok.*” (1Kor 14:1)

Fogadjuk be, becsüljük meg ezeket az Isten által küldött prófétákat! Mert ahogy Jézus mondja: „*aki befogadja a prófétát, mert az próféta, a próféta jutalmát kapja*” (Mt 10:41).